

שם:

כיתה:

תאריך:

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

דף עבודה

1 השלימו בעזרת המחסן.

דום | אומות | כ"ז | משואות | יד ושם

- א. יום הזיכרון לשואה ולגבורה חל ב _____ בניסן.
- ב. הטקס הממלכתי מתקיים ב _____ בירושלים.
- ג. בטקס מדליקים שש _____.
- ד. בזמן הצפירה עומדים _____.
- ה. מי שהצילו יהודים נקראים חסידי _____ העולם.

2 התאימו כל מושג להסבר.

טור ב

טור א

1. צפירה	☐ לפיד שמדליקים בטקס
2. משואה	☐ נר שמדליקים לזכר מי שאינם
3. נר זיכרון	☐ אומץ ועזרה לאחרים בזמן קשה
4. גבורה	☐ אירוע מסודר של זיכרון
5. טקס	☐ צליל ארוך שבו עומדים דום

3 נכון או לא נכון? תקנו.

- א. בבוקר יום השואה נשמעת צפירה של שתי דקות.
- ב. ביד ושם מדליקים בטקס שתיים עשרה משואות.
- ג. גבורה בשואה הייתה רק בקרבות.
- ד. חסידי אומות העולם סיכנו את חייהם כדי להציל יהודים.

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

נכון / לא נכון

4 השלימו: איך מציינים את היום?

מה עושים?	איפה?	מתי?
טקס והדלקת משואות		בערב
	בכל הארץ	בבוקר, בשעה עשר
טקס ושירים		במשך היום

5 מיינו: אילו מעשים מתאימים לאווירה של יום הזיכרון ואילו לא?

להקשיב לסיפור של עד	לצחוק בקול בזמן הטקס	להדליק נר זיכרון
להמשיך לשחק בזמן הצפירה	לעמוד דום בצפירה	לשמוע מוזיקה רועשת

מתאים	לא מתאים

6 בחרו את התשובה הנכונה.

- א.** למה נקבע היום סמוך לתאריך של מרד גטו ורשה?
- ☐ כדי לזכור גם את הגבורה ☐ כי אז מתחיל האביב ☐ כי אז מסתיימת שנת הלימודים
- ב.** מה מסמלות שש המשואות?
- ☐ שישה ימים בשבוע ☐ שישה מיליון יהודים שנרצחו ☐ שש ערים

השכנה של סבתא אסתר

כשהייתה סבתא אסתר ילדה קטנה, בזמן המלחמה, היא גרה עם הוריה בעיר קטנה באירופה. יום אחד הזהירה אותם שכנה בשם מריה שחיילים עומדים להגיע. מריה הסתירה את המשפחה בעליית הגג של ביתה במשך חודשים רבים, והביאה להם אוכל כל ערב, אף שידעה שזה מסוכן מאוד. אחרי המלחמה עלתה המשפחה לארץ ישראל. שנים רבות אחר כך, הנכד אורי עזר לסבתא לכתוב מכתב תודה, ומריה קיבלה את התואר חסידת אומות העולם. «היא לא הייתה חייבת לעזור לנו», אומרת סבתא אסתר, «אבל היא בחרה לעשות את הדבר הנכון.» (סיפור שנכתב לחוברת זו.)

8 שאלות על הסיפור «השכנה של סבתא אסתר».

- א.** איפה הסתירה מריה את המשפחה?
- ☐ במרתף ☐ בעליית הגג ☐ ביער
- ב.** איזה תואר קיבלה מריה?
- ☐ חסידת אומות העולם ☐ מורה מצטיינת ☐ ראש העיר

9 מה פירוש המשפט של סבתא אסתר: «היא בחרה לעשות את הדבר הנכון»? כתבו במשפט או שניים.

10 כתבו ליד כל משפט איזה ערך הוא מלמד: זיכרון, גבורה, כבוד האדם או עזרה לזולת.

4. מדליקים נר ושומעים את שמות הנרצחים.

ב. בגטו המשיכו ילדים ללמוד בסתר.

ג. מתייחסים לכל אדם בכבוד, בלי קשר למוצאו.

ד. שכנה הביאה אוכל למשפחה שהסתתרה.

11 ציירו נר זיכרון או פרח לזיכרון, וכתבו לידו משפט זיכרון קצר משלכם.

12 «במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש» (אבות ב, ה). תנו דוגמה מחיי בית הספר שבה אפשר «להיות איש».

13 אתגר: מדוע לדעתכם חשוב שגם ילדים, שנולדו שנים רבות אחרי השואה, ישמעו את הסיפורים ויזכרו? כתבו שתי סיבות.

תשובות – יום הזיכרון לשואה ולגבורה

1 השלימו בעזרת המחסן.

- א. יום הזיכרון לשואה ולגבורה חל בכ"ז בניסן.
 ב. הטקס הממלכתי מתקיים ביד ושם בירושלים.
 ג. בטקס מדליקים שש משואות.
 ד. בזמן הצפירה עומדים דום.
 ה. מי שהצילו יהודים נקראים חסידי אומות העולם.

2 התאימו כל מושג להסבר.

טור א	טור ב
1. צפירה	2 לפיד שמדליקים בטקס
2. משואה	3 נר שמדליקים לזכר מי שאינם
3. נר זיכרון	4 אומץ ועזרה לאחרים בזמן קשה
4. גבורה	5 אירוע מסודר של זיכרון
5. טקס	1 צליל ארוך שבו עומדים דום

3 נכון או לא נכון? תקנו.

- א. בבוקר יום השואה נשמעת צפירה של שתי דקות. **נכון**
 ב. ביד ושם מדליקים בטקס שתיים עשרה משואות. **לא נכון** – מדליקים שש משואות, לזכר שישה מיליון
 ג. גבורה בשואה הייתה רק בקרבות. **לא נכון** – גבורה הייתה גם בעזרה לזולת, בלימוד בסתר ובשמירה על מנהגים
 ד. חסידי אומות העולם סיכנו את חייהם כדי להציל יהודים. **נכון**

4 השלימו: איך מציינים את היום?

מתי?	איפה?	מה עושים?
בערב	ביד ושם	טקס והדלקת משואות
בבוקר, בשעה עשר	בכל הארץ	צפירה ועמידה דום
במשך היום	בבתי הספר	טקס ושירים

5 מיינו: אילו מעשים מתאימים לאווירה של יום הזיכרון ואילו לא?

מתאים	לא מתאים
להקשיב לסיפור של עד, להדליק נר זיכרון, לעמוד דום בצפירה	לצחוק בקול בזמן הטקס, להמשיך לשחק בזמן הצפירה, לשמוע מוזיקה רועשת

6 בחרו את התשובה הנכונה.

- א.** למה נקבע היום סמוך לתאריך של מרד גטו ורשה?
• כדי לזכור גם את הגבורה • כי אז מתחיל האביב • כי אז מסתיימת שנת הלימודים
- ב.** מה מסמלות שש המשואות?
 • שישה ימים בשבוע • **שישה מיליון יהודים שנרצחו** • שש ערים

8 שאלות על הסיפור "השכנה של סבתא אסתר".

- א.** איפה הסתירה מריה את המשפחה?
 • במרתף • **בעליית הגג** • ביער
- ב.** איזה תואר קיבלה מריה?
• חסידת אומות העולם • מורה מצטיינת • ראש העיר

9 מה פירוש המשפט של סבתא אסתר: "היא בחרה לעשות את הדבר הנכון"? כתבו במשפט או שניים.

תשובה אפשרית: שמריה יכלה לא לעזור ולהישאר בטוחה, אבל בחרה לעזור ולהציל למרות הסכנה; זו גבורה ואחריות לאדם אחר.

10 כתבו ליד כל משפט איזה ערך הוא מלמד: זיכרון, גבורה, כבוד האדם או עזרה לזולת.

- א.** מדליקים נר ושומעים את שמות הנרצחים. ← **זיכרון**
- ב.** בגטו המשיכו ילדים ללמוד בסתר. ← **גבורה**
- ג.** מתייחסים לכל אדם בכבוד, בלי קשר למוצאו. ← **כבוד האדם**
- ד.** שכנה הביאה אוכל למשפחה שהסתתרה. ← **עזרה לזולת**

11 ציירו נר זיכרון או פרח לזיכרון, וכתבו לידו משפט זיכרון קצר משלכם.

תשובה אפשרית: ציור נר או פרח ומשפט זיכרון מכבד, למשל: "נזכור אותם תמיד".

12 "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש" (אבות ב, ה). תנו דוגמה מחיי בית הספר שבה אפשר "להיות איש".

תשובה אפשרית: למשל: כשכולם צוחקים על ילד, לעמוד לצידו ולבקש להפסיק; לעזור לילד שנפל כשאף אחד לא עוצר.

13 אתגר: מדוע לדעתכם חשוב שגם ילדים, שנולדו שנים רבות אחרי השואה, ישמעו את הסיפורים ויזכרו? כתבו שתי סיבות.

תשובה אפשרית: 1. כדי שהזיכרון יעבור מדור לדור ולא יישכח. 2. כדי ללמוד לכבד כל אדם ולעזור לאחרים, ולהתנגד לשנאה.

 תרגול נוסף משלי: כתבו שלוש שאלות משלכם על נושא הדף, ענו עליהן ובדקו עם חבר או חברה.